

KONCHA (11) *sb f*

koncha (10), **końcha** (1); koncha : końcha *HistAl* (3 : 1).

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

sg *N* koncha (2). ◇ *G* konchy (1). ◇ *A* konchę (2). ◇ *I* konchą (1). ◇ *L* konchie (1), końche (1) *HistAl* (1 : 1). ◇ *pl N* konchy (1). ◇ *A* konchy (1). ◇ *I* konchami (1).

Sł stp brak, Cn s.v. pław morski, Linde XVIII w.

1. Muszla; także małż; *calcendix, calix conchae, concha, ostrea, ostreum Mącz* [concha – wszelaka ryba morska, która na sobie czaszkę albo skorupę ma, jako jest rak, żółw etc. *Mącz 62c*; – wszelaka ryba mająca na sobie skorupę jako są żółwiowe *Calep*; *conchae cytheriacaе* – morskie żółwie, którzy perły rodzą, perłowa matka *Mącz 62c*; ślimacza skorupa; pław abo ruch morski, czuły, skorupiasty, małż; pław abo ruch morski gładkoskorupy, małże gładkiej skorupy; skorupa pławu morskiego, nieskładana, jednostajna – *concha Cn*] (8) : przynieśli mu w dary gębki białe y brunathne bårzo wielkie/ konchy wielkie kthore záważyły dwa ábo trzy łoty *HistAl M2v*; *Calcendix, Genus conchae, Koncha. Mącz 31b*; *Conchae propriae sunt, quae testam levem habent politam, sive uniformiter rugatam, sive denticulatam, [...] Konchy gładką szczeszuyę álbo skorupę máyą. Mącz 62c*; *vertice muricatum intorto, Wierfch ná xtált konchy álbo czáfzki morskiej zákrażón. Mącz 238a, 32a*; Niech woła chceli/ ná pomoc onego Tritoná z głośną Konchą ogiomnego *KlonFlis B3*.

Szeregi: »koncha, to jest macica perłowa« (1): nad to dárowáni od nich konchám/ to iefth/ máćicám perłowymi *BielKron 447v*.

»koncha albo ostrea« (1): Vłowili w ten czás oni ludzie przy Hiszpaniech konchę álbo ostream/ co zowiemy máćicę perłową *BielKron 446*.

2. Jakieś naczynie do wody [concha – korczak, niecki *BartBydg*; – wydłubany albo wydrążony kuflik, czasza *Mącz 62c*;– niecki, koryto *Calep*; korczach; korczak do sypania zboża; czara, czasza; umywadlnik, umywalnik, umywalnia, lawaterz, antwas; miednica, miedniczka, doniczka do umywania rąk, do mycia głowy, do płukania czego etc. – concha *Cn*] (3) : tám przez czårnoxięskie czåry diabłow wzywał/ á rozumiał tho dobrze przez czårnoxięstwo w oney konchie *HistAl Av*; y ípráwił czårnoxięstwem lodki miedziáne w końche nápełnioney wody defzczowey *HistAl Av*.

Szeregi »koncha abo miednica« (1): á wziąwfszy konchę mofiádzową ábo miednicę nápełnioną wody defzczowey/ á trzymáiąc w ręku laskę mofiádzową/ tám przez czårnoxięskie czåry diabłow wzywał *HistAl A*.

Synonimy: 1. czaszka, ostrea, sklep, skorupa, szczeszuja.